

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemati velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo in ekspedicija, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznani (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 180.

V Ljubljani, v torek 9. avgusta 1892

Letnik XX.

V spomin odkritja Amerike.

Med grmenjem topov, v slavnem spremstvu vojnih ladij vseh evropskih držav, odplula je v sredo, 3. avgusta, iz pristanišča ribarske vasi Palos v Andaluziji neznatna, lesena ladija „Santa Maria“ po širnem morju v tej smeri, v kateri so odjadrale pred štirimi sto leti štiri slabe karavele pod poveljništvom slavnega Kristofa Kolumba na neznano pot, ki je bila završena s pristanjem na novem, neznanim, ogromnem svetu.

Stari svet je priredil celo vrsto prelepih slavnostij v spomin odkritja Amerike, in ves omikani ljud proslavlja zajedno štiristoletnico tega dogodka, v spomin, da je postal mejnik v zgodovini vsega človečanstva in podstava novega razvoja.

Dan, ko je pogumni mojster plovstva, plemeniti humanist in vzvišeni veleum Kristof Kolumb odrinil na potovanje po neznanim oceanu, prinesel je v istini blagoslov; odkritje Amerike prouzročilo je popoln preobrat v vseh strokah človeškega dela, omike in napora.

Takoj po Kolumbovi smrti je nastala prava selitev narodov v zamorske kraje, kar traja i dandanes; tisoč in tisoč tlačenih, nezadovoljnih ljudij iz vseh krajev sveta iskali so in našli ondi zavetišče, in združeni vsled skupnih koristij so ustanovili onkraj morja nov dom, prosto, nezavisno, svobodno domovino.

Na novem svetu je nastal nov red, novo ljudstvo, katero je s čudovito silo prekosilo v domišljiji in izumbi ostali svet, premenilo kakor s čudesom stepe in pustinje v bogate, plodne pokrajine, pričaralo takorekoč čez noč iz tál milijonska mesta ter se postavilo s pravo američansko hitrostjo na čelo obrtnega in gospodarskega napredka.

Dežele evropske, katere so s svojo kulturo, prebivalstvom in svojo krvjo položile novemu svetu

temelj, imele bi danes pravico z veseljem zreti na razvitek in moč američanskih držav, kakor mati na srečo svojega deteta, kojemu je dala življenje in v ljubezni vzgojevala, — toda, žal, radovanje jubilejnih dni grené tudi čuti trpkosti.

Američani so se vedli in se še do vseh starih dežel neprijateljski; znebiti se najprej vpliva Španske, katere jim je odprla vhod v njih domovino, in Angleške, katere jim je dala jezik in gmotno eksistenco, postavili so se po robu zoper ves stari svet, in pod gëslom: „Ameriko samo Američanom!“ ogradili so se proti njemu s kitajskim zidom „varnostnih“ zakonov.

Američani zaničujejo „gnilo Evropo“ ter se ponasajo, da so jedini bojevniki prave omike, véde, prosvetljenosti in svobode! Poleg tega pa pozabljajo, da je pod solncem njih svobodomiselnosti procvitalo tudi suženjstvo, da odobravajo usmrčenje Indijanov in kitajskih delavcev ter institucijo „sodnika Lyncha“, in ne bilo bi danes njih železnice, zračnih mostov, Edisonovih fonografov in mikrofonov, da bi ne bilo naših izumiteljev: Wattov, Reseljev, Galvanijev in Steffensonov.

Kolumb je sicer imel, kakor je bilo v objavljeni encikliki Leona XIII. o njem označeno, v mislih idealni namen: privedi doslej neznane narode k spoznanju pravega Boga, ali ta ideal je grabežljivost človeška takoj v početku tako potepala, da so se oglašali posamezni človekoljubi: bilo bi bolje, ko bi se bile Kolumbove ladije pogrezle sredi širnega morja.

Kulturni zgodovinar nahaja na poti v Ameriko in povsod v nji mnogo sledov človeške krvi, zajedno pa najde velikanske, občudovanja vredne čine. Ako se je takoj po odkritju pojavila človeška lakomnost v najtemnejšem svitu, pojavila so se brzo tudi dela junaške, krščanske ljubezni.

Da bi danes hoteli pregledovati bilanco, česa je bilo več, ali teh zločinov iz lakomnosti na američanski zemlji, ali plemenitih dejanj, priznal bo najrênejši pesimist plemenitim dejanjem ogromno prevago.

In nijeden pesimist, bajé niti samomorilec Schopenhauer, ni se drznil trditi, da bi bilo bolje, ko bi ne bila nikoli odkrita Amerika.

Kar zlasti nas katolike mora navdajati z nemalim zadoščenjem, je ogromni razvitek katoliške cerkve na zemlji, v deželi, kjer nima oblasti ni birokrat v evropskem smislu, na najsvobodnejši zemlji torej, dokaz, da se naši veri vselej bolje godi brez posvetne roke. Cerkev za svoj razvitek ne zahteva nič družega, nego pravnih odnosajev, in če bi jih, kakor med divjaki, ne našla, vstvarila bi se jih sama. Cerkev je živ organizem, in zbog tega povsod plodi življenje.

Največje zasluge za civilizovanje Amerike imajo misijonarji, kateri so v stoterih slučajih, med njimi v prvi vrsti slovenska misijonarja Baraga in Pirc, dokazala, da je divjak, rudečekožec, sposoben za kulturo, vzlic grabežljivosti in krvoločnosti lokavih kristijanov.

Skoro vse materske dežele iz stare Evrope, katere so na američanski zemlji razširile svoje gospodstvo, zgubile so to gospodstvo. Celó Anglija je zgubila severne države in z največjim naporom vzdržuje še Kanado, toda i ta se bode prej ali slej odtrgala od materske dežele.

Sodba božja izpolnjuje se na vseh narodih. Najprej se je izvršila sodba božja nad španskim narodom, kateremu je Bog po Kolumbu podelil novi svet. Španska je deloma po Kolumbu postala država, v koji nikdar ni zatonilo solnce, — dandanes je država tretje vrste, ki se gledé na moč skoro ne more primerjati mali Belgiji, in je takorekoč najsiromašnejša dežela. Koliko se je iz Amerike zlata

LISTEK.

Zmes.

Truplo neznančovo.

Prizor iz pičrabskega rudnika.

V 26. obzoru v jami sv. Vojteha smo našli sedmi dan po nesreči človeško truplo. Pripeljal nas je do njega le smrad. Ko smo ga našli, je ura bila ravno polnoč; zvon je pel tako milo, kakor bi rajnemu hotel pozvnanjati. Ko bližje stopimo, res zagledamo človeško telo. Ali je bilo zares človeško?

Teško je imenovati človeka to, kar smo pri luči svojih svetilk gledali. Sedem dni je tukaj ležal, strupeni plini so njegovo telo jedli, kamenje, ki je doli padalo, ga je razpraskalo, ogenj ga je na pol sežgal in nekaj čunj ga je pokrivalo. Tako je bil nesrečnež zdelan, da bi v njem nihče ne spoznal mladega, čvrstega rudokopa, ki je zadnji dan majnika šel od svojih starišev, žene, otrok, prijateljev in tu v globini izdihnil svojo dušo. Delavei so poznali vse tovariše, tega pa niso mogli.

Ko so ga ven potegnili, gledali so ga drugi ljudje, toda spoznati ga niso mogli. Pridejo otroci in žene. Kolikokrat so bili oni razsodniki, kjer nihče ni mogel razločevati med mrlič. Le-ti so bili, ki so klicali: „Oče, mož!“ Vrgli so se na tiste, katerih niso mogli spoznati bratje: „Ta je tujec, tega ne poznamo!“ Sirote in vdove so svoje može in očete

spoznavale včasih po koščku obleke, po krubu, ki so ga v žepih imeli, po podobici. . .

A sedaj, ko so zadnjega mrliča pripeljali, ga nihče ne spozna. Zastonj se je jokala žena ranjkega z otroci: „To niso oče, to ni Tone!“

Ko vidi zdravnik, da ga nihče ne pozna, ukaže ga nesti na pokopališče in pokopati kot neznanca. Nosači pridejo in ga hočejo že odnesti. V tem pa zadoni žalostni klic med množico. Gledalci se razstopijo in pride starka, skoraj slepa. Komaj truplo zagleda, že zakliče: „Tonček! Moj sin! Moj zlati otrok!“

Skloni se nad njim, pokriža ga in šepeta molitvico kot spremljevalko v večnost.

Ta starka, uboga in na pol slepa, je spoznala svojega otroka, katerega niso spoznali žena ni otroci. Srce jo je vleklo k njemu, ki je bil njen zaklad, njeno življenje. O zlato materino srce! Da bi tebe tvoji otroci tako ljubili, kakor jih ti ljubiš!

Dobro zdravilo.

V zadnji rusko-turški vojski je imel vojaški zdravnik, sedanji tajni svetnik g. P., posebno veliko opravka. Na dan bitke trudil se je celi dan okolu ranjencev in na večer je bil tako zdelan, da niti stati ni več mogel. Šel je v svoje borno stanovanje in hotel takoj v posteljo. Čakal ga je že dalje časa doma vojak, ki ga prosi, naj mu zdere bolni zob, ki ga že ves dan neizrečeno muči.

Vse operacije je naš zdravnik z veseljem opravljal, ali zobe dreti je bila zanj največja muka. Sedaj na večer, tako truden, naj vrši operacijo, katere se je spočit po dnevu tako strašil?

„Pridite jutri v bolnišnico!“ veli vojaku, „sedaj nimam časa.“

„Gospod doktor, jaz ne prestojim dolge noči v tolikem trpljenju!“

„Tu imaš rubelj, pojdi k mojemu pomočniku, on ti ga bode izdrl!“

Vojak spravi denar v žep ter molé odide.

Kako pa se zdravnik drugi dan začudi, ko, stopivši v bolnišnico, zagleda kar celo krdelo vojakov. Vsi so se držali za lice ter milo zdihovali, imeli so zobobol. Prosijo od prvega do zadnjega, naj jim g. doktor bolne zobe izdere.

Zdravnik je brž spoznal, od kod je nova bolezen tako nagloma prišla. Hotel jo je pregnati.

„Stopi z mano v sobo!“ veli prvemu vojaku, „vrata pusti odprta.“

„Tedaj zob te boli? Pokaži! Kateri je? Odpri usta, takoj ga izderem!“

„O gospod doktor, saj še lahko čakam, vi nimate sedaj časa, pa jutri zopet pridem.“

„Ne! Celi dan vendar ne boš trpel. Ako časa nimam, je moja dolžnost, da si čas vzamem, da vam pomagam. Pokaži! Vidiš, res je zob bolan!“

Malo zakrehne, vojak močno divje zavpije in operacija je končana.

in drugih zakladov izvozilo na Španško, in kaj ima zdaj od tega? Jednaka usoda zadela je Portugalsko, na katero pada Damoklejev meč — državnega ban-kerota.

Francoska je izgubila skoro vse amerišanske naselbine, nje moč je bila ondi potrta z najljutejšo revolucijo zamorcev v dobi, ko so domá obglavljali svojega kralja. Samo Angleška še deloma ondi vzdr-žuje svojo oblast.

Vse vlade iz Evrope zginile so na ameriških tléh, a samo jedna vlada se je tam vzdržala in se vzdržuje z vedno večjo silo, ta je: katoliška cerkev!

Previdnost božja je vse te vlade, katere so na ameriški zemlji krščansko svoje ime oskrunile s kani-balstvom in najgroznejšim mamonstvom, pometla takorekoč z zemeljskega površja ter pustila ondi jedino duhovno vlado. Vsa kraljestva in cesarstva zginola so z ameriške zemlje, ali ostalo je ondi samo: Kristusovo kraljestvo!

Nihče ne bode trdil, da to kraljestvo na ame-riških tléh republikanskih morda hira, — ne, ne peša, temveč vedno vrašča, procvita in se krepi!

Politični pregled.

V Ljubljani, 9. avgusta.

Notranje dežele.

Katoliški shod se je včeraj sešel v Lincu. K temu shodu so prišli nuncij nadškof Galimberti, vojaški škof Belopoteczy, nadškof zadarski Rajčević, knezonadškof dunajski Gruscha, knezonadškof solno-graški Haller, namestniški škof v Solnogradu Katsch-thaler, škof brnski Bauer. Od visocega plemstva so došli grof Karol Schönborn, princ Eduard Liechten-stein, grof Pergeu, baron Helfert in več drugih. Dalje je došel predariski deželni glavar Rhomberg, člana nemškega državnega zbora dr. Porsch in Orterer. Zvečer je bilo prvo zborovanje, v katerem so došlece pozdravili predsednik pripravljalnega od-bora državni poslanec dr. Ebenhoch, linški škof dr. Doppelbauer, deželni glavar opat Aschleuthner in župan Wimbölzel. Predsednikom shodu je bil voljen grof Silva-Tarouca. Meritorične obravnave začne se danes. Katoliško šolsko društvo je včeraj popoldne imelo v Lincu svoj občni zbor.

Slovenci in Poljaki. „Narod“ pogreva stare stvari iz državnega zbora in se, kakor po na-vadi, zaletuje v g. poslanca Šukljeja in našega du-najskega dopisnika. Pri tem te pa ob enem iz-podtika ob „praktično politiko“ naših poslancev, o kateri trdi, da ne prinaša nobenega sadu. Kdor so spominja razmer pod prejšnjimi vladami, bode go-tovo drugače sodil o politiki naših poslancev. Da več ne dosežejo, so vzrok neugodne razmere, ker desnica nema gotove večine. Brez večine se pa v parlamentarnem življenju malo ali nič ne opravi. Sedaj pa preti posebno nevarnost, da pride nemška levičarska večina. Če Plener ne pride na krmilo, za to je zahvaliti le Poljake, ki se še vedno neso od-ločili za levičarje. Ker pa Mladočehi vedno napa-dajo Poljake, vsekako se je bati, da jih izrinejo k levičarjem, posebno ker se jim za narodni obstanek ni toliko bati, kakor nam. Kaka nevarnost bi pa bila levičarska vlada, tega si pa še danes nikdo prav ne predstavlja ne more. Težko da bi ne bila

jednacega pomena z nemškim državnim jezikom. Pod Auerspergovlo vlado Nemci neso jedino zaradi tega trdno določili nemškega državnega jezika, ker so mislili, da se jim nikdar ne izvije vladno kr-milo iz rok. Državni jezik bi Nemci uveli z na-vadno večino, češ, da s tem ne premené ustave, temveč jo le izvrše. Z uvedenjem nemškega držav-nega jezika bi pa mi avstrijski Slovani prišli tja, kjer so nemadbarske narodnosti na Ogerskem. Da bi pa Poljaki hoteli privoliti v uvedeno nemškega jezika, napravila bi se za Galicijo izjema, kakeršne izjeme imajo tudi nekateri drugi zakoni. Da bi Nemci pripravili Poljake, da nas pusté na cedilu, njih listi Čehe in Slovence proglašajo za strašne rusoljube, torej nasprotnike Poljakov. Da bi to na-pačno mnenje popravil, je poslanec Šuklje izrekel znano izjavo, iz katere je razvidno, da so Slovenci zadovoljni s sedanjo vnanjo politiko, da torej ni-kakor ne hrepené po zvezi z Rusi. Iz Šukljejevega govora je jasno kakor beli dan, da se je njegova izjava tikala le vnanje politike in je pač le zlobne zavijanje, če se obrača na notranjo politiko. Ta iz-java bi ne bila ostala brez dobrih nasledkov, da je ni s svojo protizjavo oslabil dr. Laginja. Odnosaji mej Poljaki in Slovenci bi se bili zboljšali in Po-ljaki bi ne bili dali nas Nemcem v roke. Poljaki imajo v rokah ključ položaju in bi bili za nas go-tovo dobri zavezniki. Če se pa sedaj Nemcem po-sreči, od nas popolnoma ločiti Poljake, in tako po ovinkih uvesti nemški državni jezik, bode to vse-kako nekoliko posledica one politike, katero pro-slavlja „Slov. Narod“.

Pražak. Pomenljivo je, kar piše o odstopu barona Pražaka glasilo moravskih levičarjev „Tages-bote“. Najprej razpravlja, kako škodljivo je bilo de-lovanje Pražakovo za moravske Nemce, potem pa pravi, da se češki Nemci morajo veseliti, da je od-stopil tako odločen njih nasprotnik. Najvztrajnejši, najvitejši in zato najnevarnejši nasprotnik nemštva, najdoslednejši in najneutrudljivejši pospešitelj slo-vanstva izstopi iz ministerstva. Nemški Moravci torej proslavljajo ta trenotek, ko je Pražak dal odstavko in so hvaležni tistim, ki so pripravili tega moža, da je odstopil. — Kakor znano, so Mladočehi največ pripomogli, da je Pražak odstopil. In glavno glasilo moravskih Nemcev jim za to javno izreka svoje za-hvalo. Ta zahvala je pač prava obsodba mladočeške politike, ker sedaj je jasno, da postopanje Mlado-čehov obrača le vodo na nemški mlin.

Mladočeht. V nedeljo je bil mladočeški shod v Jičinu. Prišla sta bila državna poslanca Vašaty in dr. Šil, ki pa nesta nič posebno novega povedala. Ves shod bi bil popolnoma nezanimiv, da ni neki kmet začel proslavljati Vašatyja in obsojati druge Mladočehe, da neso Vašatyja volili v delegacijo. Vašaty je sedaj imel priložnost, da se je malo po-jezil nad oportunisti v mladočeškem klubu, ki neso hoteli njega voliti v delegacijo, ker je nasprotnik trodržavni zvezi. Koncem se je na tem shodu skle-nila resolucija, da naj mladočeški poslanci vzajemno postopajo z drugimi slovanskimi poslanci v državnem zboru. — V Semilu je poslanec Kramar trdil, da Čehi drugače ne bodo ničesar dosegli, če ne na-daljujejo odločne opozicije. — Državno pravdnitstvo je pa proti državnim poslancem dr. Eduardu Gregru, dr. Brzoradu in Spinčiču odredilo preiskavo zaradi motenja javnega reda in miru, katero so baje pro-vzročili v govorih na nekem shodu v Nemškem Brodu.

Vnanje države.

Francija in Bolgarija. Več francoskih soci-jali-tov in podobnih elementov je v nedeljo v Pa-

rizu imelo shod, da protestuje proti usmrtenju štirih političnih zločincev v Sofiji. Šešlo se je do 2000 oseb, ki pa neso bili vsi jedne misli in je vsled tega prišlo do pretepa. Tiste, kateri so zagovarjali bolgarsko vlado, so porinili skozi vrata. Govorili so o zvezi z Rusijo in zabavljali proti Bolgariji. Na-posled so izjavili, da obsojajo postopanje bolgarske vlade. Kaki živiji so bili na tem shodu, je jasno, če povemo, da je bil znani Rochefort voljen častnim predsednikom. Političnega pomena pa ta shod ni imel nobenega. Rusija gotovo ni posebno vesela navdušenja teh ljudi. V Peterburgu se za zvezo s Francijo ne bodo posebno ogreli, če bodo vedeli, da so Rochefortovi privrženci največji prijatelji Ru-sije v Parizu.

Srbija. „Male Novine“, ki se pa ne odliku-jejo z resnicoljubnostjo, vedó povedati, da se je bil v petek v Beligrad pripeljal bivši kralj Milan in se je na kolodvoru razgovarjal kakih dvajset minut z generalom Bogičevićem, potem se pa peljal dalje z orijentskim brzovlakom. Kaj sta govorila, tega list sevéda ne vé.

Francija. Govori se, da je Freycinet sam začetnik agitacije mej radikalc, da nikdo ne sme več biti dvakrat zaporedoma voljen predsednikom republike. Freycinet bi rad sam postal predsednik republike, zato pa mora Carnota izpodrinuti kar je pa težavno, ker sedanjí predsednik je pri narodu jako priljubljen in je poleg tega v dobrih odnosajih s papežem in Rusijo, kakor piše orleanistični „So-leil“. Freycinet je pa že prileten in ko bi 1894. l. ne bil voljen predsednikom, potem najbrž nikdar ne pride na vrsto. V monarhističnih krogih se pa že veselé tega novega razpora mej republikanci. Nadejajo se, da bi se morda le dalo kaj doseči za njih stranko, če radikaleci spravijo premembo ustave na dnevni red. Bonapartisti in pristaši pokojnega generala Boulangerja, pa tudi nekateri skrajni ra-dikaleci bi takoj prišli s predlogom, da naj pred-sednika voli neposredno narod. Pričakovati je pa tudi celo predloga, da se predsedništvo odpravi in nadomesti z direktorijem. Republikli bi gotovo ne bilo v korist, ko bi se tako vprašanje spravilo na dnevni red.

Italija. V Laterzi, v pokrajini Lecce, je pri iztirjanju davkov prišlo do velikih nemirov. Kmetje so kamnjali orožnike in jih več nevarno ranili. Orožniki so morali streljati in so ranili več kmetov. Občinsko hišo so hoteli kmetje zažgati. V krvavem boju je ranjen župan in več kmetov. Dvajset kolo-vodij so zaprli.

Izvirni dopisi.

Z Vinice, 6. avgusta. Pred nekimi dnevi je nekdo ob kratkem poročal v „Slovenec“ o izidu naše nove občinske volitve. Toda temu poročilu je treba pojasniti: Poročevalec imenuje izvoljenega žu-pana g. Jankota Brkopca, ki je zdaj v drugo iz-voljen, in potem našteje šest odbornikov; toda ime-novani možje, namreč gg.: Peter Malič, Janko Ka-stelic, Peter Balkovec, Miho Prokšelj, Mate Štefanič, Janko Starašinič niso le odborniki, ampak so ob-činski svetovaleci. Odborniki pa so sledeči gospodje: Jurij Koenig, župnik viniški, Mate Kadunec, župnik preloški, Anton Hribar, kapelan, Jurij Babič, Ivan Balkovec, Mate Gašperič, Jože Gerdun, J. Hudak, Ivan Ivanič, Miko Ivanič, Jurij Juračević, Ivan Ko-betič, Miho Kobe, Janko Pavlakovič, Jurij Sveler, Jurij Šutej, Jurij Trembus.

Pa tudi pri krajnem šolskem svetu je nekaj novega. K starim trem udom, ki so gospod Jurij Koenig, župnik, g. Franjo Lovšin, nadučitelj, in go-spod Janko Starašinič, izvoljeno sta še gosp. Anton Hribar, kapelan, in g. Ivan Moravec. In krajni šolski svet je zopet izvolil izmed sebe g. župnika Jurija Koeniga za predsednika in g. kapelana An-tona Hribarja za podpredsednika. Toliko torej v po-jasnilo in da boste znali, kake šarže in kaka obla-stva imamo tukaj doli pri nas na granici.

Iz Ptuja, 6. avgusta. (Pevska slavnost „Slovenskega pevskega društva“ dne 14. avgusta v Soštanj.) Po neljubi naključbi došle so nam godbene točke za oficijelni del vspo-reda prepozno, tako da jih nismo mogli v vspe-dih ponatisniti. Izvrstna 30 mož broječa godba „Dobro-volj. vatrogasnog društva u Zagrebu“ pod osebnim vodstvom gosp. prof. Antona Stoekl-a, ki je vsem Slovencem dobro poznata, bode svirala sledeče točke: 1. Ivan pl. Zajc: „Poputnica“. 2. Titl: „Jugosla-venska ouvertira“. 3. Ivan pl. Zajc: „Domevini“, pjesma za krilolog. 4. Homý: „Slavenski potpouri“. 5. Novaček: „Higea Polka“. 6. Dvořak: „Slavenski plesovi“ broj. 3. Ta povsem slovanski vspe-red bode gotovo vse slovensko občinstvo s splošnim odobra-vanjem sprejelo. Za slavnost prihajajo odboru od dne do dne veselejša poročila. Danes smo dobili pismo od odličnega Hrvata iz Reke, s kojim na-znanja, da se hoče veliko število tamošnjih Hrvatov

„Je že dobro,“ veli zdravnik, „sedaj naj pride drugi sem!“

A ni bilo nobenega vojaka z bolnim zobom v bolnišnici.

Sinočni vojak se je za rubelj dobro napil in zjutraj res ni čutil zobobola. Pravil je to svojim tovarišem in marsikateri bi bil tudi rad rubelj pre-jel. Ali ko so spoznali, da je g. doktor danes za vsako operacijo pripravljen, popihali so je urno brez rublja iz bolnišnice. Le vojak, ki je bil prvi na vrsti, plačal je račun za vse.

S kmetom se ni norčevati.

V francosko mesto Meaux pelje kmet veliko medu. Lepo vrsto posod je naložil, tudi dobro po-kril, da kaki nepoklican mrčes ne pride potoma na sladko malico. Pri mestnih vratih stoji strogi mit-ničar. „Kaj imate na vozu?“

„V vseh posodah med,“ odgovori kmet.

„Bomo videli!“

Odmašé prvo, drugo in tretjo posodo, res po-vsod polno medu.

„Sedaj bo menda zadosti,“ misli si kmet in hoče zopet vse tri odkrite posode dobro zamašiti.

„Bomo vse pregledali!“ ukazuje mitničar. Ve-likokrat so ga že opeharili, danes ni kaj dobre volje, tudi se mu sumljivo zdi, kje bode reven kmet toliko medu pridelal. Pregleda vse in res se kmet ni lagal, vse posode so polne medu.

Ni malo jezila kmeta taka natančnost. Kdaj bi bil že lahko prodajal na trgu med, pa mora sitnemu mitničarju odkrivati posode. Površno naglo zakrije in hajdi urno na trg, da ga drugi prodajaleci ne prehité.

Muhe pa so kmalu zavohale, kaj je na vozu; cele trope se jih nasede, in ko mož ustavi na trgu, zapazili so že kupei, kdo je prvi pokušal med, in nobeden ne kupi pri njem.

To je bilo našemu poštenjaku že preveč. Naj-prvo se norčuje mitničar z njega, sedaj pa še de-narna zguba. Naravnost k županu gre tožit sitnega mitničarja. — Smešna se je zdela tožba županu, zato tudi smeje se razsodi: „Mitničar je storil svojo dolžnost, vso nesrečo pa so zakrivilé muhe, nad njimi naj se tedaj zmaščuje, kjer in kakor hoče.“

Zbodlo je to moža, vendar mirno odgovori: „Hvala Vam, gospod, za razsodbo, pa rad bi imel pismeno dovoljenje od Vas, da smem vsako muho ubiti, kjer jo dobim.“

„Lahko se Vam takoj postreže.“ Usede se, na-piše dovoljenje ter izroči kmétu.

Komaj ima pisanje v rokah, zapazi, da se je ravno kar usedla županu muha na lice. V levi drži pisanje, z desnico pa krepko zamahne in krepko za-dene muho, kakor tudi županovo lice.

Neznansko je hud gospod župan, a kmet drži kviško dovoljenje za pobijanje muh, postoji še nekaj časa, potem pa mirno odide.

Par dni je čutil župan na lici neprimerno šalo.

naše slavnosti udeležiti, da hočejo v večjem številu „posjetiti svojo braču Slovence“.

Ako se zanimajo za to slavnost dragi nam brati v taki daljavi, tembolj se morajo zanimati za njo domačini in najbližnji sosed. Pokažimo torej tudi mi isto nautušenost za to slavnost, koja diči naše brate Hrvate. Da nas bodo naši najbližnji sosed iz bele Ljubljane in sploh iz cele Kranjske v velikem številu počastili, ne dvomimo; predobro nam je znana njihova požrtvovalnost. Dolžnost pa veže vsakega zavednega štajerskega Slovenca in domačina, posebno pa naše pevce, da pripomorejo k največjemu vspehu, ki ga moremo doseči z našo slavnostjo. Ponosni moramo biti na društvo, ki je tako priljubljeno blizu in daleč, ponosni tembolj, da imamo zopet priliko v naši ožji domovini sprejeti odlične in nam vsikdar drage goste.

Iz Zagreba, 8. avgusta. Danes se začne volitve v naše mestno zastopstvo. Huda bode borba, kajti od obeh strani so dobro pripravljeni na volilni boj, a brez velike nade niso niti eni niti drugi. Vlada stranka je toliko na boljšem, da morajo vsi uradniki glasovati za njene kandidate, a vrh tega pa je velik del meščanov, posebno židovi, pristopil k vladi. V oglasih volitvenih obe stranki trdita, da v mestno zastopstvo ne spada politika, ali v istini jih deli ravno politika. Vlada hoče, da ima tudi v mestnem zastopstvu zagrebškem svoje privržence, da bode mogla trditi, da se je tudi glavno mesto Hrvatske podalo pod okrilje poznate ideje. Da to doseže, mami na razne načine meščane v svoj tabor, celo po vladnem listu jim obeta, kaj vse bode vlada za mesto storila, če meščani pristopijo v njen tabor, kakor da vlada ne bi bila dolžna vedno skrbeti po svoji moči in dolžnosti za napredek mesta. Taka agitacija je po naših mislih že nedostojna vsake stranke, a najmanjše še vladne. Vidi se, da je tukaj ravno politika ona sila, ki tira ljudi v borbo. Ravno tako je tudi pri protivnej stranki, ki hoče, da ostane glavno mesto Hrvatske tudi nadalje središče slobode in neodvisnosti ter tabor čistega Hrvatstva. In v tem pogledu moramo odobriti pošteno borbo neodvisne stranke. Ni dvojbe, da se nabaja pravo Hrvatstvo le v vrstah neodvisnih narodnjakov. Le ta stranka ne brani samo dostojanstva svojega rodnega mesta, nego celega hrvatskega naroda; a vrh tega simpatizuje tudi z ostalim slovanstvom, kar je pa privržencem vladne narodne stranke skoraj nemogoče. Če zmaga vladna stranka pri bodočih volitvah, pretrpela bode tudi prava hrvatska ideja poraz za nekaj časa, v gmotnem pogledu pa je mogoče, da se bode Zagreb razvijal vsaj kakor dozdej, dvojimo pa, da bi hotela vlada kaj več storiti za mesto nego dozdej, samo protivila se ne bode mnogim sklepom zastopstva, kakor se je dozdej večkrat dogajalo. O izidu volitev pa dobite bržkone brzojavno poročilo.

Od 1. julija ima Zagreb dva kolodvora. Stari za južno železnico je ostal za komunikacijo izmed Zidanega mosta in Siska, novi pa za druge proge. Kolikor so se Zagrebčani veselili, da se razširi promet v njihovem mestu po novem kolodvoru, toliko so prevarjeni v nadah, kar se tiče občejanja z uradnim osebjem na novem kolodvoru. Tukaj je zdaj vse madjarsko, celo dninarji so Madjari. Človek se zares komaj sporazumi s temi ljudmi, kadar kaj potrebuje. Take vredbe od strani ogerske vlade naproti Hrvatom najbolje dokazujejo šovinizem njen. Ko tudi Hrvati ne bi imeli po nagodbi zajamčene pravice, da je uradni jezik po vsem Hrvatskem le hrvatski, morali bi Madjari že zaradi prometnih potreb namestiti pri nas ljudi, ki so vešči hrvatskega jezika. Sploh pa je to politika madjarska, kajti s tem hočejo prisiliti Hrvate, da se učé madjarski. Bodo li uspeli, to je drugo vprašanje. Morda ne bode dovelj časa za to.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 9. avgusta.

(Vojaška slavnost.) Domači pešpolk baron Kuhn št. 17 je včeraj slovesno praznoval štirinajsto obletnico krvave bitke pri Jajci v Bosni. Zjutraj ob 8. uri je bila v tukašnji garnizijski cerkvi Sv. Petra slovesna služba božja, katere so se udeležili vsi službe prosti častniki in moštvo. Vojaški kurat č. g. Juranič je v svojem nagovoru s toplimi besedami opisal pomen tega spominskega dne. Ob 1. uri popoldne so se častniki zbrali k skupnemu obedu, katerega so se udeležili divizijski poveljnik podmaršal vitez Schilbawsky, brigadni poveljnik generalni major Fux in več povabljenih

bivših častnikov, ki so se v 17. polku l. 1878 udeležili zasedanja Bosne. Vršile so se napitnice na cesarja kot najvišjega poveljnika, vojvodo Viljema Virtemberskega kot bivšega poveljnika 7. divizije, kateri je bil tedaj pridružen 17. polk, na častništvo in na brabrost domačega polka, ki ima že nad dvestoletno slavno zgodovino. Moštvo se je pogostilo v svojih bivališčih, v dnevnem povelju pa so bili nasteti razni dogodki v vročem boju pri Jajci in naša dejanja posameznih hrabrih tovarišev.

(Umrli) je sinoči čast. gosp. Simon Lovšin, župnik v Fari pri Kostelu, rojen leta 1828 v Sodražici. Pogreb bode v četrtek zjutraj. Naj v miru počiva!

(Osebnosti.) Ravnatelj c. kr. obrtnih strokovnih šol v Ljubljani, g. Ivan Šubie, nastopi te dni po naročilu c. kr. naučnega ministerstva učno potovanje v Švico, južno in zapadno Nemčijo. — Tajnik v notranjem ministerstvu dr. Karol König je imenovan svetovalcem pri namestništvu v Gradcu. — Včeraj se je poročil gosp. Valentin Kozelj, asistent c. kr. deželne blagajne, z gospico Marijo Kustrovo iz Kranja.

(Protest) stolnega kapitela ljubljanskega zoper znani sklep občinskega zastopa ljubljanskega z dne 24. junija t. l. se glasi: „Slavnemu občinskemu svetu stolnega mesta Ljubljane! Sklep občinskega sveta z dne 24. junija t. l., vsled katerega naj bi se nekaterim ulicam, cestam in trgov stolnega mesta ljubljanskega dozdejna imena premenila in vsi dotični napisi po mestu izključno le v slovenskem jeziku napravili, je mnogo meščanov užalil. Uzrokov temu je več. Privzeti so z državnopravnega in gospodarskega stališča ter iz ozira na promet in občejanje, na cerkvene matrice in zemljiščno knjigovodstvo.

Podpisani stolni kapitel ljubljanski šteje si pa v dolžnost, opozarjati še posebej na žaljeni verski čut katolikov. Ko je namreč neki ulici že prej bilo dano ime očitnega nasprotnika katoliške cerkve, imel bi po navedenem sklepu „Stolni trg“ svoje staro ime zgubiti ter se odslej imenovati „Bleiweisov trg“. Slavnemu možu, čegar zasluge za mesto in deželo ostanejo v neminljivem spominu, brez dvoma pristuje pravica, da svojim imenom tudi poseben kraj v Ljubljani zaznamuje, in naj se v to odloči n. pr. kraj, kjer ima stati njegov spomenik, a nikakor ne obliže prvega svetišča v škofiji, kateremu že stoletja spoštljivo hranijo pristojno ime. Pač težko bo po širnem svetu še najti mesto s škofijsko stolico, kjer bi njeno obliže ne imelo imena od katedrale. Ménimo, da tudi v Ljubljani ne gre, prezirati svetovnega običaja, in slavni rajnik sam bi odločno oporekal takemu nasvetu.

Podpisani stolni kapitel se torej sme nadejati, da slavni mestni svet z ozirom na te pomisleke sklepa o preimenu „Stolnega trga“ ljubljanskega ne bode izvršil.

V Ljubljani, dne 12. julija 1892.

Dr. Leonh. Klofutar, Dr. Ivan Kulavie,
stolni prošt, začasni kancelar kapitelski.

Dostavek vredništva: Kakor smo že v soboto mimogredé omenili, je poročevalec g. dr. Tavčar zamenil stolni kapitel s knezoškofijskim ordinarijatom, ko pravi v poročilu: „Sta li ta dva gospoda opravičena zastopati visokočastiti kapitel, tega danes niti preiskati ni treba.“ Njemu kot juristu mora biti znano, da sta stolni kapitel in knezoškofijski ordinarijat dve različni juridični osebnosti. Stolnemu kapitelu je načelnik istočasni stolni prošt, ki s kapiteliskim kancelarjem na zunaj zastopa uradno poslovanje, oziroma podpisuje uradne spise. Knezoškofijskemu ordinarijatu pa je načelnik tačasni knezoškof ali od njega imenovani namestnik.

(Letošnje duhovne vaje za duhovnike ljubljanske škofije), ki so se včeraj začele, vodi čast. o. Anton Schlosser, S. J., iz St. Andraža na Koroškem. Udeležuje se jih nad 80 duhovnikov.

(Vojaška vest.) Prva divizija dragonskega polka car Nikolaj I. odrinila je v nedeljo iz Gradca k vojaškemu vajam v Postojino. Po vojaških vajah pride ta divizija v Maribor.

(Nesreča.) Včeraj popoldne je konj neke kmetice z Brezovice pri „Zvezdi“ zadet z zadnjo desno nogo ob vodovodni hidrant, da mu je začela teči kri. Konja so izpregli in poslali po konjača, da ga je na mestu pobil in odpeljal.

(Pri občinski volitvi) v Vipavi je bil izvoljen županom gosp. Anton Hrovatin in na njegovo mesto v občinski svet gosp. Josip Žvokelj. — Pri občinski volitvi v St. Martinu v ljubljanski okolici

je bil izvoljen županom krčmar in posestnik na Spod. Gameljnih, gosp. Janez Kališ, svetovalec pa: A. Ramoveš, Mat. Jeras, Janez Ježek, Josip Kogelj in A. Sušteršič.

(Surovest.) Več mladičev je paslo te dni pri Brezulah poleg Račjega na Stajerskem ter uganjalo razne burke. Ker so se napili mošta, napali so v razposajenosti 12letnega Frančiška Klinca, vrgli na tla, zvezali mu roke in noge ter ga vlačili na vrvi. Deček je prosil, naj ga pusté, toda dva suroveža ga sujeta z nogami in teptata, da je revež obležal v nezavesti. Ko se zavé, privleče se s težavo do doma, kjer čez šest dni umrje v velikih bolečinah. Glavnega krivca 15letnega Janeza Novaka so že izročili sodišču v Mariboru, hlapec Janez Zmazek pa je ubežal.

(Nemško-liberalna temeljitost.) Nemško-liberalni listi, pri katerih največ sodelujejo židje, kaj radi besedičijo o cerkvenih napravah in opravilih. A na vsak korak se jim vidi, da so na neznanem, tujem polju. Vsled nevednosti in zlobnosti večkrat kvasijo grozovite budalosti. Tako je nedavno pisala dunajska „Neue Fr. Presse“, da je neki duhovnik daroval sv. mašo zvečer. Graška „Tagespost“ je te dni pisala o nekem novomašniku, ki je bil tudi mašnik. Celjska „Vahta“ pa je pisala minoli teden: „Portiuncula, die Schutzheilige der Kapuciner, wurde, wie alljährlich, auch heuer an ihrem Namensfeste durch Gebete und fromme Gesänge in der Kapuziner Kirche gefeiert!“ Vsaka katoliška ženica more poučiti vredništvo celjske „Vahte“, da kapelica ni svetišče. Svet bi se smejal, ko bi kdo trdil, da „D. W.“ praznuje svoj imendan na pustni torek.

(„Krvava noč v Jiglavu“.) Pod tem naslovom poročajo češki listi, da je dne 31. julija povodom neke češke slavnosti znani gimnazijski profesor Nedwed, ki je bil disciplinarnim potom iz Ljubljane premeščen v Jiglavo, na javnem trgu, opasan z velikonemškim trakom, hujskal Nemce zoper Čehe. Nabiral je pri svojih pristaših denar, priredil isti dan na velikem trgu nekaj „Truttfest“ ter upijanil druhal, ki je po noči zoper Čehe pričela velik izgred, da je tekla kri. O drugem lepem činu njegovem piše brnski „Hlas“ nastopno: „V torek 2. avgusta je bil v Jiglavu pokopan načelnik ognjegasnega društva. Ker je pokojnik bil veljavna oseba v javnem življenju, porabil je profesor Nedwed to priliko, da se pokaže starega rogovileža. Ne da bi bil prej prosil dovoljenja župnijsko predstojništvo, imel je na grobu velik govor, pri katerem je bila vsaka druga beseda „deutsch“. To je g. profesor mogel storiti v „Sängerhalle“, ne pa na blagoslovljeni zemlji, kjer Čeh in Nemec mirno spavata smrtno spanje.“

(Svetovna razstava v Čikagu leta 1893.)

Vsled odloka c. kr. trgovskega ministerstva so sklenile uprave vseh avstrijskih železnic, vstreči prošnji c. kr. osrednje komisije za razstavo v Čikagu leta 1893 in so znižale tovrno vozmino za predmete, namenjene na svetovno razstavo v Čikagu na 50 odstotkov, in to pri prevažanju tja in v slučaju, če se predmeti ne prodajo, tudi pri prevažanju nazaj. Znižanje velja za prevažanje tja do sklepa razstave, za prevažanje nazaj pa tri mesece po sklepu razstave. Gledé eventualne dovolitve jednakega znižanja tovrne voznine od strani nemških železnic obrnilo se je trgovsko ministerstvo na c. in kr. ministerstvo vnanih rečij.

Narodno gospodarstvo.

Zgodovinske črtice o zboljšavah v poljedelstvu.

Spisal kulturni zemljemerec A. Čadež v Ljubljani.

(Dalje.)

Na Hudičevem barju blizu Bremena, katerega so jeli l. 1759 obdelovati, je stalo l. 1783 že 36 novih vasij s 722 hišami. Hanoveransko je imelo l. 1834 v bremski in verdenski pokrajini 94 naselbin z 12.334 prebivalci, l. 1849 s 13.912 prebivalci, in te naselbine so donášale državni blagajnici letnih 5177 t., v tem ko se je za upravo porabilo 900—1000 t.

Obdelovanje močvirja in barja se vsako leto bolj razširja; znanost v tej zadevi podpira poljedelca; povsodi napravljajo na akademskih in šolskih poljih za poskušnjo razne poskuse, katerih vspeh se objavi. Zato je pa v zadnjih 30 letih obdelovanje zemlje zelo napredovalo. Mnogo kmetij, ki poprej niso bile za rabo, ali vsaj le malo dohodkov (dobička) prinašale, je sedaj obdelanih in dajejo, odkar jih namakajo, obilo dobička; to prekoristno početje pa se v vedno večji meri nade-

ljuje. Kjer nedostaja naravnih padcev, uporabljajo mlinke, da vdigujejo vodo; v najnovejšem času pa jim služi parna sila, in z njo nastopa nova doba v zgodovini nemškega kmetijstva.

Tudi na Saksonskem, v Turingiji, po renskih pokrajinah in v Hesiji se pečajo tamošnji razumni kmetovalci mnogo z drenažo (cevro). Na Bavarskem je precejšnja množina močvirja in barja, in velik del tega bi se dal prestrvariti v rodovitno zemljo; mnogo ga že obdelujejo. Za vlade volilnega kneza Karola Teodora I. 1778 so jeli obdelovati 23.000 ha obsegajoče donavske barje, toda vseh ni bil posebno sijajen, ker je bila spodnja plast barja iz rupe (šote) in radi velikih tehničnih napak v sistemu obdelovanja. To podjetje je stalo državno blagajnico 684.000 gld., in s tem so pridobili okoli 17.000 ha zemlje za obdelovanje in postavili na njej nekoliko vasij. Pozneje so ustanovili tudi na močvirju južne Bavarske nasebine; toda država je le slabo skrbela in se kaj malo menila za nje, marveč jih prepustila lenim in brezvestim uradnikom zato so kmalu razpadle, njih prebivalstvo pa je zabredlo v veliko bedo in postalo prava podoba revščine in neenavnosti. V najnovejšem času pa so poverili njihovo upravo spretnim in olikanim uradnikom, in s tem se je njih stanje zdajno izboljšalo.

Vlada si v sedanjem času mnogo prizadeva, da bi naselila puste kraje in jih napravila rodovitne; zakonodajstvo se more imenovati v tem oziru uzorno. Vsled dobro vredenih kreditnih razmer za taka podjetja ni težko dobiti denarja z nizkimi obrestmi in ugodnimi plačevalnimi pogoji.

V veliki vojvodini badenski je poljedelsko zemljištevstvo (inženertvo) že dalje kot 35 let kaj razvito, vzorno vrejeno in vrejevano ter je donasalo do sedaj najboljših sadov.

Veliko vojvodstvo sme biti v tem oziru vsem državam vzor; zlasti je prineslo obdelovanje travnikov za kmetiško prebivalstvo najboljše uspehov. Dobro vrejena šola za obdelovanje travnikov daje za to stroko spretnih tehnikov. Kaj kmalu so vpejali v veliki vojvodini tudi drenažo, kakor sploh vse, kar boljša kmetijstvo. Prva dela izvršili so v letih 1851 in 1852. Splošno se računa, da se je obdelalo 1680 ha in potrošilo povprečno 136 za 1 ha; in dohodki cevnega polja so bili za 24 gld., t. j. 25% večji od dohodkov necevnega polja. V 10 letih, od l. 1872—1882, so dovršili na leto 191 ha drenažnih naprav, največ pa so jih izgotovili l. 1883, namreč 363 ha.

Avstrijsko-Ogersko. Avstrijsko ima še premnogo najlepše zemlje pod vodo: na Ogerskem, na Češkem, Sedmograškem, Moravskem, v Slavoniji, na Kranjskem, v Galiciji in Bukovini. Velika Marija Terezina in cesar Jožef sta se mnogo trudila, da bi naselila (obdelala) zemljo in si pridobila rodovitnega sveta. Na Ogerskem, Češkem, Moravskem, da celo v obliži Dunaja (Theresienfeld) so se lotili posuševanja in izsuševanja in začeli ustanavljati nasebine, ki še sedaj nosijo imena svojih začetnikov, kakor Theresienstadt, Josefstadt, Josefsdorf, Maria Theresiopel itd. Velik del vojaške granice, zlasti čajkiski, banatski, petrovaradinski, broški, gradiškanski, varaždinski in banelski okraji so bili ponajveč močvirja, in mnogo teh so že obdelali (naselili). Poznejše vlade pa so dopustile, da se je ta važni temelji za

državo, kmetijstvo in gospodarstvo vedno bolj rušil, in v sedanjosti dobi pečajo se s tem semtertje le še bogati zasebniki. V začetku 50 let se je staval predlog, naj bi se po zgledu drugih dobro organiziranih držav sestavil tehnični ministerijski urad za gospodarsko zemljištevstvo (inženertvo). Toda predlog se je razbil ob denarnem vprašanju, čeprav je bilo neznatno.

Drenaže in močila so napravljali razumni veleposestniki v mnogih kronovinah brez državne podpore. Med temi se odlikujeta zlasti Češka in Moravska. Na Ogerskem leži še celo kraljestvo najboljše zemlje pod vodo ali po suhih pustinjah in pričakuje edino le obdelovanja, da bi postalo rodovitno polje. (Konec sledi.)

Raznoterosti.

— Odlikovanje. Grški kralj Jurij podelil je vsem častnikom jahte „Miramar“ redove; med njimi je bil odlikovan tudi poročnik g. Ed. Thoman pl. Montalmar z častniškim križcem.

— V norišnico je moral učitelj Rohrweck, ki je znan iz afere s škofom Rudigier-om.

Telegrami.

Dunaj, 9. avgusta. Uradni list je objavil cesarjevo lastnoročno pismo, s katerim je minister baron Pražak na svojo prošnjo s priznanjem mnogoletnega, zvestega in požrtvovalnega službovanja odpuščen iz službe in poklican v gospodsko zbornico kot domstirni član.

Lino, 9. avgusta. Katoliški shod je otvoril grof Pergen, pozdravil dr. Ebenhoch. Udeležba mnogoštevilna, navdušenje veliko. Predsednikom je izvoljen državni poslanec grof Sylva-Tarouca, podpredsednikom deželni odbornik pl. Billau in državni poslanec Klun. Tajniki so Hagenauer, Kozlowski, Povše, Kern. Nagovori linškega škofa, deželnega glavarja in linškega župana prisrčni, navzočih sedem škofov in papežev nuncij, ki je podelil papežev blagoslov.

Budimpešta, 8. avgusta. Da se ne zanese kolera, je prepovedana prevoznja sadja, zelenjave, rib, kož in drugih živinskih pridelkov iz Rusije.

Foligno, 8. avgusta. Škofa iz Foligna so našli v železničnem vozu mrtvega. Nekoga umora sumljivega človeka so zaprli.

Peterburg, 9. avgusta. Witte je na železnični postaji Gujasi odprl ljudsko kuhinjo, kjer vsak dan dobi hrane do 3000 delavcev.

Črne, bele in pisane svilene damaste od gld. 1.40 do gld. 17.75 meter (do 38 vrst in 600 raznih barev) razpošilja poštine in colnine prosto **svilarnišča G. HENNEBERG** (c. in kr. dvorni založnik), Zürich. Vzorec s povratno pošto. Pisma 10 kr. porto. 1913 (8)

Umrli so:

5. avgusta. Jožef Dorč, čevljarjev sin, 6 mesecev, Hrenove ulice 14, jetika.

V bolnišnici:

5. avgusta. Marija Gorjanc, krojačeva žena 62 let, griza.

Tuji.

7. avgusta.

Pri **Maliču**: Schuster, profesor; Leissig, Schiller, trgovci, z Dunaja. — Mušič, zasebnik, in pl. Garzarolli, zasebnica, iz Senožet. — Zenker s sinom; Laurič, trgovec, iz Trsta. — Mandl, trgovec, iz Budimpešte. — Winterhalter, potovalec, iz Maribora. — Verhovšek, trgovec, iz Trebnjega. — Petsche, zasebnica, iz Starega Trga.

Pri **Južnem kolodvoru**: Lorenz s soprogo z Dunaja. — Gedliczka iz Gradea. — Uhl, zasebnica; Steiner; Anguda, iz Litomišlja. — Vesselik, profesor, s soprogo, iz Prage.

Pri **avstrijskem caru**: Rant iz Brežic. — Furlani iz Pulja. — Gabrič, potovalec, iz Maribora. — Ančin, trgovec, iz Trnja. — Šuligoj z Notranjskega.

Pri **bavarskem dvoru**: Sigmund, učitelj, iz Spitala. — Lakner, učitelj, iz Ptuja.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Merila na 24 ur
Opazovanja	frakometa v mm	toplotna po Celsiusu			
7. u. jut.	739.2	13.2	brezv.	megla	
8. u. pop.	737.3	25.6	sl. svzh.	jasno	0.00
9. u. sveč.	736.9	18.8	sl. zap.	del. oblač.	
Srednja temperatura 19.2°, za 0.6° pod normalom					

Stanje avstro-ogerske banke

dné 7. avgusta 1892.

(Brzovajno poročilo.)

Bankovec v prometu	gld. 416.105.000 (+ 955.000)
Kovinski zaklad	248.555.000 (— 377.000)
Listnica	153.983.000 (+ 282.000)
Lombard	24.294.000 (+ 219.000)
Davka prosta bančna rezerva	gld. 39.435.000 (— 2.355.000)

Umetne zobe in zobovja

stavlja na način, ki ne provzroči nikakih bolečin, ter opravlja vse **zobne operacije in zobna plombovanja**

A. PAICHEL,

(12) 59 **zobozdravnik** (7)
pri Hradeckega mostu I. nadstr.

Naznanilo.

Zaradi glavnega snaženja uradnih prostorov ostane **deželna blagajna kranjska** od 16. do vštetega 18. avg. t. l. strankinemu prometu zaprta.

Deželni odbor vojvodine Kranjske.

V Ljubljani, dné 8. avgusta 1892.

Dunajska borza.

Dné 9. avgusta

Papirna renta 5%, 16% davka	96 gld. 15 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	95 " 75 "
Zlata renta 4%, davka prosta	113 " 85 "
Papirna renta 5%, davka prosta	100 " 50 "
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	1000 " — "
Kreditne akcije, 160 gld.	315 " 20 "
London, 10 funtov strl.	119 " 50 "
Napoleonondor (20 fr.)	9 " 49 "
Cesarski cekini	5 " 69 "
Nemških mark 100	58 " 52 "

Dné 8. avgusta.

Ogerska zlata renta 4%	110 gld. 90 kr.
Ogerska papirna renta 5%	100 " 45 "
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	140 " 25 "
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	151 " 75 "
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	183 " 50 "
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	96 " 15 "
Zastavna pisma	100 " 10 "
Kreditne srečke, 100 gld.	192 " 75 "
St. Genois srečke, 40 gld.	63 " — "

Ljubljanske srečke, 20 gld.	22 gld. — kr.
Avstr. rubežega križa srečke, 10 gld.	17 " 60 "
Rudolfove srečke, 10 gld.	23 " 75 "
Salmove srečke, 40 gld.	61 " — "
Windischgraezove srečke, 20 gld.	59 " — "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	153 " 75 "
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2805	— " — "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	100 " 75 "
Papirni rubelj	1 " 21 1/2 "
Laških lir 100	45 " 85 "

MERCUR

menjarnična delniška družba na Dunaju, I., Wollzeile štev. 10.

Najkulantnejše se kupujejo in prodajajo v kursnem listu navedeni vrednostni papirji, srečke, valute in devize.

Razna naročila izvrše se najtočnejše.

Za ndlaganje kapitalov priporočamo:

4% bolzansko-meranske prioritete.

4% gališkega zemljiškega kreditnega društva zastavna pisma.

4% duhovsko-podmokelske (Dux-Bodenbacher) srebrne prioritete.

45.000 goldinarjev

dobi se z jedno

zemljiško-kreditno promeso

z 1 gld. in 50 kr. kolek.

Žrebanje že dné 16. avgusta!